

*** * * * Fará una entremaliadura cada diumenge * * * ***

ANY 1.er * BARCELONA, 21 AGOST 1904 * NÚM. 34

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Catalunya, un any. . . .	3 Ptas.
Idem, un semestre . . .	2 íd.
Extranger, un any. . . .	5 íd.

—Tingui un xich de compassió
d'un pobre desesperat
deixantli tastá'l gelat
per fers' passar la calor.

Quín goig mes gran fou lo que vaig sentir dilluns passat en la diada de la Mare de Deu; prou me'n recordaré sempre més per tots los anys de la meva vida. Alló sí que va ser festa Major, puig se va presentar al concurs folk-lórich, del quin ja vos n'he parlat días enrera, un floret de nenas que alló semblava un jardí en plena florida y sobre tot quin be de cansons y jochs varen fernos sentir.

La colla anomenada «Ramell de Ponzellas» va fer lo joch de *La Conversa del Rey Moro*, que de debó trobo encertaren los del Jurat al donarli lo primer premi, puig varen demostrar coneixer be los jochs populars de nostra terra, cosa que constituhía lo principal objecte del concurs, de manera que tinch la satisfacció de felicitar a la colla del «Ramell», puig es ben coneguda meva ja que era formada per las noyetas del Chor infantil de l'Associació Catalanista del Poble Sech.

Molt m'agradá també la colla «Roselles», que guanyá el segón premi, puig saberen apropiar lo moviment de las noyetas a la cansó *La ploma de Perdiu* d'una manera ben escayenta, de modo que encar que no es un veritable joch popular podria, si las noyetas perseveressin en jugarlo, arribar a popularisarse.

No parlo de las altres cinch collas anomenadas «Missatjeras de la Caritat», «Primaveral», «Bosquetanes», «Ponzelletes» y «Margaridoies», que prengueren part en lo festival, perque ocuparía massa lloch. Ab tot, tinch de dir que arrodoniren la festa, puig sempre fa bonich veurer la canalleta entretenirse ab cosas propias de la seva etat.

En lo premi d'honor hi

concorregueren divuyt nenas; mes la que se n'emportá la medalla d'or fou la nena Andreua Fortuny, que cantá la cansó popular «Lo cant dels aucells», acompanyada al piano, y tinch de dir que fou una llástima no's pogués donar un altre premi consemblant, perque la nena Dolors Travé, que cantá la cansó popular «Caterina d'Alió», ho feu ab bona entonació y molt correctament, malgrat cantarla sola y sens acompanyar.

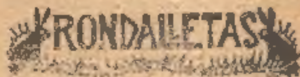
En resum: fou una festa d'aquellas que un hom no se las treu per un may més del magí, perque alegran lo cor y confortan l'esperit. Ab aixó, a las senyoras de l'*Unión Recreativa Graciense,* principals factors d'aquesta festa, segóns vaig sentir explicar, procurin que d'are en molts anys ne pugan organisar de festas consemblants, que tindrán sempre los més entussiastas aplaudiments de

En Patufet

Lo raig de Sol

Jesuset de cabells rossos
jugant estava al carrer,
tenía una cadireta
que Sant Joseph li va fer.
Tot de sobte'ls nens li prenen
y Jesús, trist y plorós,
en la falda de sa mare
deixa caure son cap ros.
—Si vols un altre cavall,
fillet meu,—li diu sa mare,
—vina ab mi y ten donaré
un que mes bell será encare.
De repent un raig de sol
s'escampa per l'establía
y Jesuset es alsat
en los brassos de María.
Sobre'l raig lo colocá
y Jesuset s'hi gronxava
de cavall li va servir
aquell raig que illuminava.
Y Jesús, content y alegre,
sentintse del tot ditxós,
en la falda de sa mare
deixá caure son cap ros.

Manel Alegret y [illegible]

La pussa y la mosca

La pussa y la mosca un dia es van trobar; la pussa venia de montanya y la mosca sortia de ciutat.

La pussa's mirá la mos-

ca, y apenas la coneixia: estava tota seca, lo ventre aplanat y las potas totas estiradas.

La mosca quedá assombrada del estat ab que trobá a la pussa que estava tota plana y abonyagada.

—Bon día,—diu la pussa;—¿d'ahont vens?

—Vinch de ciutat,—respón la mosca.

—Y per qué t'has tornat tan seca?—li preguntá.

—Per qué — respón la mosca—no hi visch pas bé allá baix.

—¿Qué ho fa?

—No es pas lloch apropiat pera mi. Entras en una casa de senyors y't pensas de moment: «Vetaquí que't podrás atipar en aquesta casa». Pero es a l'hora de menjar y tot seguit los criats t'han tret lo de la taula, deixantho net, sens que quedi ni una molla.

Un altre día vas a casa d'uns pobres. Allá no tots los dias hi ha menjar pera ells, pero, ab tot, allí es mes apropiat, si be que rentan fins la cosa més petita.

Ab axó m'he decidit anarmen de ciutat y tornarmen altra vegada cap a fora. Allá, al menys, si l'aliment es més simple, no rentan ab tant cuidado la vaixella. Y be, dígam: y tú, tieta, ¿cóm te va per allá?

—¡Oh!—respón la pussa,—no va pas gayre bé per la montanya; la gent dorm poch y se tornan molt magres. Saltas de sobre el banch a sobre l'estufa y en lloch se troba res pera menjar. Si per casualitat mossegas alguna cosa, desseguit la gent se aixeca, se'n van al camp y devegadas hi passan la nit.

Ab axó, me'n vaig a ciutat, puig penso trobar més facilitat pera poguerme alimentar allá baix.

—¡Ves, ves, petita! Aquesta estada te convindrá pera lo teu ofici, donchs hi trobarás gent molt grassa y que dorm fins a mitj dia. Jo un dia'm vaig trobar ab una pussa, y ella havia xuclat tant la carn de las senyoras qu'apenas se podia arrossegar.

—¡Donchs, adeu!—digué la pussa;—puig jo potser també tindré aquesta sort, donchs haig de trobarme bé pera dormir allá ahont no hi ha més que dormilegas.

Y la pussa saltá cap a ciutat y la mosca volá cap a la montanya. LL. T.

Las veus de la Naturalesa

IV.—Dels insectes

L'Abella: *brunseix.*
Lo Burinot: *brunseix.*
Lo Corch: *rosega.*
La cigala: *canta.*
Lo Grill: *xarrica.*
Lo Mosquit. *murmura.*
La mosca: *brunseix.*
La Sangonera: *xucla.*
Lo Tabach: *brunseix.*
La Vespa: *brunseix.*

V.—Dels reptils

Lo Cocodrilo: *plora.*
La Granota: *canta.*
La Serp: *xiula.*

VI.—De las cosas

L'Aygua: *bull.*
L'ampolla: *singlota.*
Los Budells: *roncan.*
Lo bronze: *vibra.*
La baldufa: *brunz.*
La bala: *xiula.*
Las Campanas: *repican.*
Lo canó: *retrona.*
La cascata: *remoreija.*
Lo cor: *palpita.*
La corneta: *sona.*
Lo cristall: *vibra.*
Las Dents: *grunyan.*
La descarga: *ressona.*
Las Espasas: *centelleijan.*
La Fletxa: *xiula.*
Lo foch: *espurneija.*
La font: *taraleija.*
Las fullas: *fresseijan.*
La Garlopa: *xiula.*
La Locomotora: *xiula.*
La llengua: *peta.*
Lo llam: *cega.*
La Moneda: *trinca.*
La mar: *rugeix.*
La Neu: *crugeix.*
Los Osos: *crugeijen.*
Las onas: *s'encrespan.*
L'or: *vibra.*
La Pólvora: *reventa.*
La pluja: *assota.*
Lo Riu: *remoreija.*
Lo rellotje: *camina.*
La Serra: *gruny.*
La seda: *xiula.*
La Tralla: *peta.*
Lo tabal: *bat.*
Lo tro: *retrona.*
Lo teléfono: *vibra.*
La tempestat: *rugeix.*
Lo taler de má: *peta.*
Lo Violí: *gemega.*
Lo vellut: *xiula.*
Lo vapor: *bufa.*
Lo vent: *brama.*
Lo Xampany: *escumeija.*

Vosaltres esteu contents
y jo no ho estich pas gayre,
qu'aixó de veure tant such
per tant poch tall, no m'agrada.

Ara que ha passat un xich la bullició de las noticias referents a En Borrás, be puch dirne quatre de frescas, ó de calentas, parlant ab més propietat. Donchs haveu de saber que'l tant anomenat primer actor ha penjat los hábits a la figuera y sembla que per aquest any no tindrém lo gust de aplaudirlo. Pitjor pera ell, que si fins ara havia sigut lo nen mimat del Teatre Catalá; en gracia a moltas de sas bonas qualitats, també se li dissimulavan alguns defectes. De ser un bon actor a ser un actor perfecte, com s'ha volgut suposar, hi ha una distancia tant gran que no es possible, ara com ara, ferne un detingut estudi.

Lo que sí hi ha de cert es que ha entrat a formar en una companyia castellana y, afortunadament, no pas com a primer actor, y al dir afortunadament no es que vulga regatejarli mérits ni molt menos, pro com que pel teatre castellá li falta lo que no apendrá ell may, puig que això ho tenen al naixer los actors del teatre vehí, resultará que, com més amunt pugi l'efecte moral de sas qualitats, de més alt caurá, y allavors será pera sempre.

Ab tot, jo crech y en tinch lo complert convenciment, que'n Borrás no tardará molt temps en tornar a casa, com un nou fill pródich, apenedit de la dolenteria que'ns está fent, y més que apenedit convensut de que ell no ha nascut pera un género que sab molt be que no es lo propi d'ell; que no 'l sent, ni'l viu ni'l comprén, lo convenient pera crearshi una personalitat, com alguns li han volgut fer creure al ferli avinent la ausencia casi absoluta d'actors castellans. ¿Pro això vol dir que si ell es un bon actor catalá tinga

de serho en castellá? En Novelli ó en Zacconi, ¿serian lo que son declamant en catalá, en rus ó en xino? De cap manera; conservarian lo seu talent artístich pera dirigir una obra, pro no pera interpretarla com un actor nascut en la mateixa terra, y si cito l'exemple comparatiu d'aquestas dugas figuras tant conegudas, ¿qué no succehirá a En Borrás, que está a un nivell un bon xich més avall?

També s'han dit altres cosas referents a tot aixó, mes com son tant primerencas... tal vegada lliguin ab la noticia de que dintre dos anys, en Eldorado, s'hi instalará un Teatre Catalá serio y digne, ab elements nous, despullat de rutinas y compromisos y ahont s'hi deixará sentir la ma ferma de l'art ab tota sa forsa. Aixó es lo práctich, senyor Borrás, y deixis de entusiasmes de plaqué, que vosté més que ningú ho sab lo que son comedias...

CRISTOFUL

Significat d'algunas locucións llatinas que's troban sovint citadas en revistas o llibres:

Audaces fortuna júvant.
La fortuna afavoreix als audaciosos.

Castigat ridendo mores.
Criticar las costums rient.

Consummatum est.
Tot s'ha acabat. Ja está llest.

Currente cálamo.
Escriure rápidament sense reflexionar.

Dura lex, set lex.
La lley es dura, peao es la lley.

Ex libris.
De entre'ls llibres.

Finis corónat opus.
La fi corona l'obra.

Hodie mihi, eras tibi.
Avuy pera mi, demá pera tú.

Inter nos.
Entre nosaltre.

Lapsus linguæ.
Falta escapada a la llengua.

Magister dixit.
Lo mestre ho ha dit.

Mens sana in córpore sano.
Anima sana en un cos sá.

Sistema nou y senzill
y de resultats brillants
per' ferse passá la calor
sens' haver de pendre banys.

Modus vivendi.
Manera de viure.
Motu proprio.
De la seva propia voluntat.
Nil nove sub sole.
No hi ha re nou sota'l sol.
Noli me tángere.
No'm toqueu pas.
Non póssumus.
No podem.
Nosce te ípsum.
Coneixte a tu mateix.
Requiéscat in pace.
Que reposi en pau.
Salus pópuli suprema lex esto.
La salvació del poble es la suprema lley.
Sic.
Així.
Sic tránsit gloria mundi.
Axí passa la gloria del mon.

Si vis pácem, para béllum.
Si vols la pau prepara la guerra.
Statu quo.
Estat en que están actualment las cosas.
Surge et ámbula.
Aixecat y camina.
Sursum corda.
Aixequeu los cors.
Tibi gratias.
Las gracias us sian donadas.
Ubi bene, ubi patria.
Allá ahont estás bé, allá es la patria.
Ultima ratio.
Ultima rahó.
Vade mecum.
Vina ab mí.
Vade retro.
Endarrera!
Væ victis.
¡Desgraciats dels vençuts!
Veni, vidi, vici.
He vingut, he vist, he vençut.
Vox clamantis in deserto.
Predicar en lo desert.
Vox populi, vox Dei.
Veu del poble, veu de Deu.

Tant mateix aquest istiu
n'hi arrivat a fé un xich massa,
puig ni jo puch resistir
la calitxa qu'he fet caure.

De Sant Andreu

¡Y quina festassa feren los nens dels Lluisos de Sant Andreu de Palomar! ¡Cregueu que donava gust! Valia la pena de trencar la guardiola y treure'ls céntims del tranvia pera anarhi! Un teatre tot ple de banderas, escuts y fullatge ab hermosas plantas tropicals. Los nens y'ls seus pares, endiumenjats fins a l'extrem de que tot respirava una festa més que major. El carinyós y falaguer mossén Vilá, acaronant als infantons pera posarlos en ordre, fou lo qui feu lo brillant parlament de salutació, quin final ab una tendra poesia fou aplaudit ab entussiasme. Seguiren un seguit de nens, uns tant petits que s'amagavan darrera la taula per no arrivar a treure lo cap. ¡Y qué be que ho feyan! En Isidre Boguñá Bordoy, Gasset, que no arrivan als 5 anys, ho féyan admirablement.

Las cansons totas populars, cantadas pel chor dels noys, foren aplaudidíssimas. Fins los Segadors s'hi cantaren. Los mestres Srs. Casanovas, Basté y Figueras se portaren molt be. La imposició de dignitats feta pel simpátich mossén Vila, fou lo *clou* de tant tendra festa. ¡Ab quina alegría rebian los cárrechs d'Emperador, Compte de Barcelona y Conceller en Cap. L'aixerit nen Joanet Ribó fou lo que ocupá lo primer lloch d'entre tots els seus companyóns. Després d'encoratjarlos a seguir en lo camí emprés, se rifá un gros anyell y un objecte d'art. ¡Qué per molts anys pugui repetirse tant bella festa!

P. P.

***

D'amichs, síndrias y melóns,
cal ser práctich en triarne,
puig es difícil trobarne,
entre cent, quatre de bons.

***

Las crías dels aucellets
protegeix, bon llaurador,
que son la guardia millor
per salvar los teus esplets.
En qué son perjudicials
los pinsáns y passarells,
becadas y becadells,
mérlas, cóbits y pardals?
Si no ho son: ¿en qué t'ofenen
uns vigilants tant atents
que te'n salvan molt de cents
per cada gra que te prenen?

J. C. V.

Colaboració Infantil

Rondalla

Una vegada en lo poble de... hi havía un pastoret molt espavilat que quan li preguntavan alguna cosa ho sabía respondre molt rebé. Un senyor molt ricatxo lo va fer venir y li va dir:—Si'm respóns bé a las tres preguntas que't faré, 't donaré un duret. — Lo pastoret, tot alegre, va dir.—A veure quinas son aquestas preguntas.—Y lo senyor li digué:—La primera pregunta es: ¿quantas gotas d'aygua hi ha en lo mar?—Lo pastoret respongué:—Senyor: fassi tapar tots los rius de manera que no hi pugui entrar cap gota més en lo mar y quan las hauré contadas jo ho diré.—Está bé, digué'l senyor.—La segona pregunta es: ¿quantas estrellas hi ha en lo cel?—Lo pastoret va agafar una fulla molt grossa de paper, la va omplir de punts y va dir:—Tantas estrellas hi ha en lo cel com punts aquí en lo paper; conteulos; mes alló no's podía contar.—Está molt bé, exclamá lo senyor.—Y la última pregunta es: ¿quan será lo primer segón de l'eternitat?—Lo pastoret respongué:—En lo poble de... hi ha una montanya, qu' es de diamant, que te una hora de llarga, una hora d'alta y una altra de fondaria. Cada cent anys hi va un aucellet a refilarse lo bech. Quan la montanya será acabada allavors será lo primer segón de la eternitat.

Lo senyor digué:—Me has deixat parat y veig qu' ets molt espavilat y aquí tens lo promés.—Y lo pastoret se'n va anar cap a casa tot content ab lo duret a la butxaca.

J. Mercadé (13 anys)

¡Llensa'l cigarro, indecent!
No veus que'ts massa petit.
¡Tant que t'ho tinch prohibit
y tu seguint increyent!...

Amor als fills

Sobre de ma finestreta,
entre aquesta y'l terradet,
va formarhi un bell niuhet
una enginyosa oreneta
Frente ma casa, penjada
una olla un vehí hi tenía,
y en ella un forat hi havía,
tenintbi un pardal sa estada
Tenía jo a la finestra
una hermosa clavellina;
llevantme era ma joguina,
y en regarla era molt destra
Contemplava molt joyosa
las tals bestiolas, y deya,
si un aucell, lliure voleya,
¿com sa llibertat exposa?
¿Com s'ajocan aquí dins?
Jo no ho puch entendre may,
tenintne tan ample espay,
tenint boscos y jardins...
Ma mare ab molta freqüencia
encertant mon pensament,
me deya mitj somrihent
y com benehint ma ignoscencia:
—¿Vols saber d'aquets niuhets
perque't posan tant curiosa?
—Sí,— vaig dirli jo afanyosa
—Perque hi guardan sos fillets.
—Una mare quan es bona
(y aixó tingueu ben present)
quan arriba aqueix moment
tot lo qu'es mundá abandona.
Y exposats a mil perills,
menyspreuhant la llibertat,
ab aixó queda probat
lo que pot l'amor als fills.

Dolors de Gracia (15 anys)

* *

La festa major

Tothom espera ab delirí
lo día quinze d'Agost;
las nenas per lo folk-lore,
tots per la festa major.
Ha arribat ja la vigilia,
tothom guarneix lo carrer
en la barriada de Gracia,
per veure qui ho fa mes be.
Lo bell jorn prou que'l somnian
las nenas que al Concurs van,
y'ls noys esperan alegres
las sortijas que farán

Baldomer Garriga (11 anys

Conversa

Deyam, no fa gayre estona,
parlant ab mon germanet;
—Me sembla qu' EN PATUFET
es fora de Barcelona.
¿No veus quins carrers mes bruts?
¿no veus los arbres que's moren?
Si ell fos aquí, altres foren
las cosas, Déu nos ajut!
Quan agafo lo diari
y ab trionf lo vaig veure entrar
al poble... es ben cert, Macari,
se'n ha anat a estiuhejar.

═

Torna prompte, PATUFET,
si no, l'haurém feta bona;
per que vagi tot ben dret,
convé estarte a Barcelona.

SIÓ DORIA (15 anys)

* *

Quatre mots

Jo us aviso qu'es un fet
que al aixerit PATUFET
a Perpinyá molt l'adoran
las nenas de tendre cor:
obriu l'ull qu'es un tresor
que per pendreusel se moran.

UN NOY ROSSELLONÉS (14 anys)

***

Amich PATUFET sabrás
qu'estich moltíssim content
per que al arribar al poble
t'ha rebút tan be la gent.
Estigan ben agrahit
que això al cor ens aconsola
quan a tu't devian veure
be'n farian de tabola.
—¿D'hont ha vingut aquest nano?
deuhen dir aquella gent
pro tu sério los contestas;
—Vosaltres aneu rihent.
De tu ara'm despedeixo
puig ja sabs lo meu estil
mentres tu allá't diverteixes
jo aquí m'estich molt tranquil.

J. B.

* *

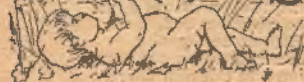
A pendre la fresca

Ja som a l'estiu
la calor avansa
y alegre s'atansa
la fresca del riu,
A pendre la fresca
cridan tots los nins
los que son a fora
y'ls que son a dins:
A pendre la fresca
un altre respón,
y bufant d'angunia
corre tot lo mon.

JOSEPH M.ª TARRÉ (11 anys)

AVÍS ALS CORRESPONSALS

Volent aquesta Administració saldar las liquidacións compresas hasta fi de Juny passat, recordo a tots los corresponsals que reberen estats de comptes fetxats en 30 de dit mes, procurin enviar fondos quant antes a aquesta Administració, si no volen deixar de rebrer lo periódich, amén de altres perjudicis que'ls podrian sobrevenir.

AB PREMI

Conversa

—Escolta, Pere: ¿que sabs quin ofici fa lo Sebastiá?
—Home, tu'l dius y m'ho preguntas?

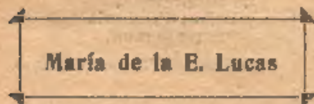
GILET FARRÁN

Endevinalla

Jo parlo y no tinch boca,
soch blanca com la neu,
soch negra com la pega
y corro y no tinch peus.

J. MERCADER

Targeta

Construhir ab las lletras de aquesta targeta, degudament combinadas, lo nom d'un drama popular catalá.

RAMÓN FARRÉ

Donaré 12 premis, consistents cada un en:

6 Quaderns d'escriptura
3 Plomas d'acer
1 Llapis y
1 Goma pera borrar

als 12 primers endevinadors que envihin las solucións exactas de la Conversa, la Endevinalla y la Targeta.

Condicións

Primera: Las solucións de fora han de venir forsosament en un sobre obert que digui: ORIGINAL PERA IMPREMPTA y a sota la direcció, ab no més que un sagell de 1 quart de céntim.

Segona: Las solucións de Barcelona poden entregarse a la ma enviantlas a l'Administració: Rambla de las Flors, n.° 11, entressol.

Tercera: Junt ab la solució s'hi ha de posar lo nom del nen o nena encertador, edat y'l nom del carrer, número y pis.

Quarta: Los noms dels 12 premiats se publicarán en lo número 35, senyalantse alashoras los días pera recullir los premis.

Quinta: Admeteré solucións fins lo dia 24 de Agost a las 7 del vespre.

Tip. «Arte Moderno» de Vega y Mascaró, Passeig de Gracia, 83, baixos

Ab lo paraygeas per vela
y ab l'automóvil aquet,
¡quina excursió més remaca
que ara farà En Patufet!